

ЗАКОН УКРАЇНИ **Про внутрішню торгівлю**

Цей Закон визначає правові та організаційні засади здійснення торговельної та виробничо-торговельної діяльності в Україні, основи її державного регулювання та спрямований на розвиток внутрішньої торгівлі на засадах конкуренції і рівності фізичних та юридичних осіб перед законом та пріоритету прав споживачів, а також визначає механізм та основи реалізації державної політики у сфері внутрішньої торгівлі.

РОЗДІЛ I **ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ**

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

асортимент - товари різних груп, підгруп, видів і різновидів, об'єднані за споживчою, торговою або виробничою ознакою, які реалізуються суб'єктом господарювання на об'єкті торгівлі;

відкритий літній майданчик - об'єкт ресторанного господарства або його частина, який розташовується на спеціально відведеній території в теплий період року, обладнаний холодильним, торгово-технологічним устаткуванням тощо;

виробничо-торговельна діяльність - вид господарської діяльності суб'єкту ресторанного господарства з виробництва, продажу і організації споживання продуктів харчування власного виробництва і закуплених товарів;

внутрішня торгівля - торговельна та виробничо-торговельна діяльність суб'єктів господарювання з реалізації (продажу) вітчизняних або імпортованих товарів на внутрішньому ринку;

гіпермаркет - магазин самообслуговування з торговельною площею понад 3000 кв. м, створений юридичною особою для провадження власної торговельної діяльності;

дистриб'ютор - суб'єкт господарювання, який на підставі договору з виробником реалізує його товар, укладаючи договори від свого імені і за свій рахунок;

дистанційна торгівля - форма продажу товарів поза торговельними або офісними приміщеннями, за якої вибір товару та його замовлення незбігаються у часі з безпосереднім передаванням вибраного товару покупцю; форма продажу товарів на відстані за допомогою засобів дистанційного зв'язку;

загальна площа об'єкта торгівлі - сукупність торговельних площ та приміщень для приймання, зберігання та підготовки до продажу товарів;

лоток, рундук, палатка, намет, стенд - складанно-розбірна конструкція, легко переміщувана з місця на місце, призначена для організації продажу товарів на один день торгівлі;

магазин, крамниця - стаціонарний об'єкт торгівлі, розташований у будівлі (або її частині) капітального типу;

магазин „кеш енд кері" - магазин оптової торгівлі, створений юридичною особою для провадження власної торговельної діяльності, у якому розрахунки за товари можуть здійснюються в готівковій формі із застосуванням реєстраторів розрахункових операцій;

магазин самообслуговування - магазин, в якому споживач має вільний доступ до товарів, самостійно підбирає і доставляє відібрані товари до місця проведення розрахунків, з можливою нарізкою та зважуванням товарів в торговому залі без попередньої оплати;

мережева торгівля - форма продажу товарів, яка здійснюється через багаторівневу мережу торговельних агентів без участі посередників;

мінімаркет - магазин самообслуговування торговельною площею до 400 кв. м;

непродовольчі товари - продукція, призначена для задоволення потреб покупців у одязі, побуті, розвагах тощо;

об'єкт ресторанного господарства - спеціально облаштоване місце для провадження виробничо-торговельної діяльності, яке розташовано в окремих капітальних спорудах або приміщеннях некапітальної споруди, або на відкритому літньому майданчику;

об'єкт торгівлі - спеціально облаштоване місце для провадження торговельної діяльності, у тому числі дистанційної або мережевої торгівлі, і розташовано в окремих капітальних спорудах або приміщеннях іншої капітальної або некапітальної споруди, або в розвізних, переносних технічних засобах, які розташовуються поза межами споруд (приміщень);

оптова торгівля - вид господарської діяльності у сфері товарного обігу, який охоплює купівлю-продаж товарів для подальшого їх продажу або інших цілей, не пов'язаних з особистим, сімейним і домашнім або іншим подібним використанням, та надання пов'язаних з цим послуг;

покупець - суб'єкт господарювання або фізична особа, які придбавають товари (послуги) у роздрібній, оптовій торгівлі та об'єктах ресторанного господарства;

постачальники - суб'єкти господарювання, які на підставі господарських договорів поставляють товари для реалізації суб'єктам господарювання сфери торгівлі;

продовольчі товари - харчові продукти (їжа), призначені для споживання людиною, а також тютюнові вироби;

ресторанне господарство - сукупність видів виробничо-торговельної діяльності у сфері товарного обігу, які охоплюють купівлю-продаж товарів, продукції власного виробництва для задоволення потреб покупців у харчуванні та надання супутніх послуг;

ринок - об'єкт торгівлі створений юридичною особою, яка має у власності або орендує земельну ділянку, на якій даний об'єкт торгівлі розташований, для організації та/або забезпечення належних умов для провадження торговельної діяльності суб'єктами господарювання та фізичними особами;

роздрібна торгівля - вид господарської діяльності у сфері товарного обігу, який охоплює купівлю-продаж товарів для кінцевого споживання в особистих, сімейних і домашніх цілях або для іншого подібного використання та надання пов'язаних з цим супутніх послуг;

розподільчий центр - суб'єкт господарювання сфери торгівлі або його структурна одиниця, що забезпечує розрахунки по договорах, здійснює зберігання і розподілення товару по об'єктах торгівлі, які належать йому або афільовані з ним, в тому числі надає повний перелік послуг з логістики та інших послуг;

соціально значущі товари - товари, які є необхідними для задоволення потреб соціально незахищених верств населення, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України;

соціальний заклад (підприємство) ресторанного господарства - об'єкт ресторанного господарства, який здійснює надання послуг з організації харчування для соціально незахищених верств населення на безоплатній основі або за зниженими цінами;

соціальний магазин (відділ у магазині) - об'єкт торгівлі, що спеціалізується на торгівлі соціально значущими товарами з метою задоволення потреб соціально незахищених верств населення та здійснює їм реалізацію товарів на безоплатній основі або за зниженими цінами;

суб'єкт господарювання сфери торгівлі - юридична чи фізична особа-підприємець, яка згідно з договором реалізує товари покупцю та надає їм супутні послуги;

супутня послуга — діяльність суб'єкта господарювання у сфері торгівлі або ресторанного господарства, спрямована на надання допомоги покупцям у здійсненні договору купівлі-продажу товарів (продукції власного виробництва), надання послуг з їх доставки та обслуговування;

товар - продукція, що призначена для купівлі-продажу в оптовій та/або роздрібній торгівлі, об'єктах ресторанного господарства для задоволення потреб покупців;

торгівля - вид господарської діяльності у сфері товарообігу і просування товарів від виробника до покупця та надавання пов'язаних з цим супутніх послуг;

торговельна діяльність - діяльність суб'єктів господарювання щодо купівлі-продажу товарів кінцевим споживачам або посередницькі операції, або діяльність із надавання агентських, представницьких, комісійних та інших послуг у просуванні товарів від виробника до кінцевого споживача;

торговельна площа - місця для демонстрування, вибирання товарів та обслуговування покупців, які включають площу для розміщення торговельно-технологічного устаткування для обслуговування покупців, вузлів розрахунку та площу для покупців;

торговельний кіоск, павільйон, ятка - об'єкт торгівлі для організації продажу товарів, який має постійне просторове місцезнаходження, займає окрему закриту споруду некапітального типу з торговельною площею для покупців та додатковою площею для розміщення запасів товарів або без них;

торговельне місце на ринку - це торговельна площа встановлених розмірів для здійснення продажу товарів окремим суб'єктом господарювання чи фізичною особою;

торговельний автомат - технічний засіб (об'єкт торгівлі), який автоматично, без безпосередньої участі обслуговуючого персоналу, здійснює продаж товарів та надання послуг споживачам після одержання від нього платіжних засобів;

торговельний агент - фізична особа, яка уклала з суб'єктом господарювання договір (контракт) на реалізацію товару визначеного асортименту за рекламними зразками і діє в межах наданих йому повноважень;

торговий центр - об'єкт торгівлі, створений юридичною особою, на території якого здійснюють торговельну діяльність більше трьох суб'єктів господарювання;

універсам, супермаркет - магазин самообслуговування з торговельною площею від 400 кв. м до 2999 кв. м, створений юридичною особою для провадження власної торговельної діяльності;

ярмарок - торговельний, торговельно-презентаційний, культурно-мистецький захід з організації продажу товарів суб'єктами господарювання та фізичними особами з елементами національно-культурних традицій або без них, що проводиться в певному місці та у визначені строки.

Стаття 2. Сфера дії Закону

1. Дія цього Закону поширюється на відносини, пов'язані із здійсненням торговельної та виробничо-торговельної діяльності, які виникають між органами державної влади і місцевого самоврядування та суб'єктами господарювання, а також між суб'єктами господарювання.

2. Дія цього Закону не поширюється на відносини, що виникають під час здійснення:

зовнішньої торгівлі; торгівлі в магазинах безмитної торгівлі;

торгівлі ліками та лікарськими засобами;

торгівлі цінними паперами, об'єктами нерухомості, лотерейними квитками, вхідними квитками у заклади культури та спорту; проїзними квитками, державними знаками поштової оплати, не

розфасованими для продажу газом та водою, електричною та тепловою енергією;
торгівлі предметами релігійного культу в культових закладах;
біржової торгівлі;
торгівлі речами, які закладені в ломбарді.

Стаття 3. Принципи здійснення торговельної та виробничо-торговельної діяльності

1. Основними принципами здійснення діяльності у сфері внутрішньої торгівлі є:
рівність прав суб'єктів господарювання;
дотримання прав і законних інтересів покупців та суб'єктів господарювання;
добросовісна конкуренція;
недопущення незаконного втручання органів державної влади та місцевого самоврядування, їх посадових осіб у діяльність суб'єктів господарювання;
дотримання встановлених законодавством вимог щодо рівня обслуговування покупців.

Стаття 4. Законодавство України про внутрішню торгівлю

1. Законодавство про внутрішню торгівлю складається з Конституції України, Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України, цього Закону, Закону України „Про захист прав споживачів”, інших законодавчих та нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сфері внутрішньої торгівлі.

РОЗДІЛ II

ВИДИ ТА ФОРМИ ВНУТРІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ Стаття 5. Види

внутрішньої торгівлі

1. Внутрішня торгівля поділяється на такі види: роздрібна, оптова та ресторанне господарство.
Суб'єкти господарювання мають право займатись одним або декількома видами діяльності у сфері внутрішньої торгівлі, якщо це не заборонено законодавством.

Стаття 6. Форми роздрібної торгівлі

1. Форми роздрібної торгівлі можуть бути: магазинна;
позамагазинна;
мережева;
дистанційна;
ярмаркова.

2. Магазинна торгівля здійснюється через магазин (гіпермаркет, мінімаркет, універсам, супермаркет), крамницю, в яких здійснюється продаж товарів і надання супутніх послуг.
Магазини, крамниці поділяються за:
товарною спеціалізацією (продовольчі, непродовольчі, змішані); асортиментом (універсальні, спеціалізовані, вузькоспеціалізовані); методом продажу (самообслуговування, через прилавок, за зразками).

3. Позамагазинна торгівля здійснюється через об'єкти торгівлі, які залежно від ступеня сталості їх місцезнаходження поділяються на:
стаціонарні - ринки;
нестационарні - кіоски, павільйони, ятки, торгові автомати;
переносні - палатка, намет, лоток, рундук, стенд тощо;
розвізні - вагон-магазин, судно-магазин, автомагазин, автофургон,
автоцистерна тощо;
розносні - корзини, візки тощо.

4. Суб'єкт господарювання для здійснення мережевої торгівлі повинен мати стаціонарний об'єкт торгівлі (офісні, складські приміщення) та реалізовувати товари через торговельних агентів за місцем знаходження покупця.

5. Суб'єкт господарювання для здійснення дистанційної торгівлі повинен мати стаціонарний об'єкт торгівлі (офісні та складські приміщення).

Доведення до покупця інформації про товари та умови договору купівлі-продажу при дистанційній торгівлі здійснюється суб'єктом господарювання за допомогою каталогів, буклетів, проспектів, засобів зв'язку, поштового зв'язку, телебачення, радіо, інформаційних мереж, зокрема мережі Інтернет.

Стаття 7. Форми оптової торгівлі

1. Оптова торгівля має пряму і опосередковану форми.

2. Пряма форма оптової торгівлі здійснюється товаровиробниками при реалізації власної продукції суб'єктам господарювання для її продажу в роздрібній Мережі.

3. Опосередкована форма оптової торгівлі здійснюється:
суб'єктами господарювання, які набувають право власності на товар;
суб'єктами господарювання, які здійснюють реалізацію товару за договором комісії або за іншими договорами.

4. Оптовими торговельними посередниками можуть бути:
суб'єкти господарювання, які мають власні або орендовані складські приміщення і здійснюють повний цикл обслуговування партнерів (як постачальників, так і покупців);

суб'єкти господарювання, які не мають складських приміщень і надають обмежений набір послуг партнерам (маркетингові, інформаційні, консультаційні послуги, послуги з фасування, підсортування, зберігання, пакування, доставки тощо).

5. Оптова торгівля здійснюється через:
  - магазин „кеш енд кері“;
  - аукціони;
  - оптові ярмарки;
  - оптові ринки;за допомогою засобів дистанційного зв'язку.

Стаття 8. Ресторанне господарство

1. Діяльність у сфері ресторанного господарства здійснюється суб'єктом господарювання через об'єкти ресторанного господарства.

2. Об'єкт ресторанного господарства розміщується в окремій капітальній будівлі або спеціально обладнаному приміщенні іншої капітальної будівлі або некапітальної споруди виробничих підприємств, установ, навчальних, лікувальних, оздоровчих закладів, готелів, магазинів, закладів культури, у вагонах залізничного, салонах авіа-, авто- та водного транспорту тощо.

В теплий період року для задоволення потреб покупців у харчуванні суб'єкти господарювання можуть здійснювати свою діяльність у сфері ресторанного господарства на відкритих літніх майданчиках.

3. Об'єкт ресторанного господарства за формою обслуговування може бути:!

- І загальнодоступним, продукцію та послуги в якому може одержати будь-який покупець;
- ІІ закритим, продукцію та послуги в якому може одержати обмежений контингент покупців за місцем роботи, служби чи навчання (харчування особистого складу збройних сил, на підприємствах, будівництві, установах, у навчальних закладах, лікарнях тощо).

4. Асортимент страв, виробів, напоїв затверджується суб'єктом господарювання самостійно.

Стаття 9. Типи об'єктів ресторанного господарства

1. За типами об'єкти ресторанного господарства поділяються на:
ресторани, бари, кафе, буфети, виробничі цехи.

2. Вибір типу об'єкта ресторанного господарства здійснюється суб'єктом господарювання самостійно з урахуванням вимог законодавства.

3. Об'єкти ресторанного господарства повинні надавати покупцям комплекс послуг відповідно до типу об'єкта ресторанного господарства та вимог з обслуговування покупців, які встановлюються Кабінетом Міністрів України.

РОЗДІЛ III

ОРГАНІЗАЦІЯ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ТА ВИРОБНИЧО-ТОРГОВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття 10. Вимоги до організації торговельної та виробничо-торговельної діяльності

1. Вимоги до організації торговельної та виробничо-торговельної діяльності суб'єктів господарювання у сфері роздрібною торгівлі, оптової торгівлі і ресторанного господарства, встановлюються цим Законом та іншими законами, що регулюють відносини у цій сфері, які не суперечать цьому Закону.

2. Суб'єкт господарювання провадить торговельну та виробничо-торговельну діяльність після його державної реєстрації, повідомлення відомостей про здійснення своєї діяльності, а у випадках, передбачених законодавством, за наявності відповідних документів, що надають підстави провадження торговельної діяльності (ліцензії, торговельного патенту тощо).

3. Послуги об'єктів торгівлі (ресторанного господарства) і умови їх надання повинні бути безпечними для життя і здоров'я покупців, забезпечувати збереження їх майна і охорону навколишнього середовища.

Умови надання послуг повинні відповідати вимогам за рівнем шуму, вібрації, освітлення, стану мікроклімату, санітарним нормам і правилам, архітектурно-планувальним і конструктивним рішенням, вимогам електро-, пожежо- та вибухобезпечності.

Послуги повинні надаватися з урахуванням вимог ергономічності, що характеризується відповідністю умов обслуговування гігієнічним, антропометричним і фізіологічним можливостям споживання.

4. Паління в приміщеннях об'єктів торгівлі (ресторанного господарства), в яких надаються покупцям послуги забороняється, окрім спеціально обладнаних приміщень (зон) для паління у відповідності із законодавством.

5. Екологічна безпека повинна забезпечуватися дотриманням установлених вимог охорони навколишнього середовища до території, технічного стану та утримання приміщень, вентиляції, водозабезпечення, каналізації тощо, а також положень державних стандартів системи безпеки праці.

6. Об'єкти торгівлі (ресторанного господарства) повинні бути пристосовані для покупців з обмеженими фізичними можливостями відповідно до законодавства.

7. Режим роботи об'єкта торгівлі встановлюється суб'єктами господарювання самостійно, а у

випадках передбачених законами України за погодженням з органами місцевого самоврядування.

На час проведення зборів, мітингів, демонстрацій, ходів, пікетів, інших публічних, масових видовищних і спортивних заходів орган місцевого самоврядування має право на своїй території визначати час роботи об'єктів торгівлі та/або групи товарів, продаж яких обмежується, на період проведення таких заходів.

8. Суб'єкти господарювання зобов'язані:

забезпечити продаж товарів належної якості і безпеки, культуру обслуговування покупців та додержання їх прав, встановлених законодавством;

дотримуватись норм, правил та стандартів торгівлі (надання послуг), встановленого порядку розрахунків із покупцями;

дотримуватись встановленого режиму роботи об'єкта торгівлі;

дотримуватись інших вимог, встановлених законодавством.

9. Порядок провадження торговельної діяльності та правила торговельного обслуговування населення встановлюються Кабінетом Міністрів України.

10. Особливості продажу окремих груп продовольчих та непродовольчих товарів, здійснення різних видів торгівлі, роботи об'єктів торгівлі ресторанного господарства регулюються правилами, які затверджуються спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері внутрішньої торгівлі.

Положення про спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері внутрішньої торгівлі затверджується Кабінетом Міністрів України.

11. Планування розвитку та розміщення стаціонарних та не стаціонарних об'єктів торгівлі здійснюється відповідно до нормативів забезпеченості населення торговельною площею та з урахуванням норм забезпечення населення соціально значущими товарами, які затверджуються Кабінетом Міністрів України, а також генеральних планів населених пунктів.

Стаття 11. Вимоги до організації торговельної та виробничо-торгівельної діяльності стаціонарних об'єктів торгівлі (ресторанного господарства)

1. Торговельна та виробничо-торговельна діяльність стаціонарних об'єктів торгівлі може бути організована юридичними особами або фізичними особами - підприємцями, зареєстрованими у встановленому законодавством порядку.

Зазначені у цій статті суб'єкти господарювання зобов'язані повідомити відомості про здійснення своєї діяльності на стаціонарному об'єкті торгівлі (ресторанного господарства) в порядку, встановленому статтею 12 цього Закону.

2. Проведення суб'єктами господарювання торговельної та виробничо-торгівельної діяльності шляхом створення стаціонарних об'єктів торгівлі (ресторанного господарства) без повідомлення відомостей про здійснення своєї діяльності на стаціонарному об'єкті торгівлі (ресторанного господарства), з порушенням порядку повідомлення відомостей про здійснення своєї діяльності на стаціонарному об'єкті торгівлі (ресторанного господарства) тягне за собою відповідальність відповідно до цього закону.

Стаття 12. Порядок повідомлення відомостей про здійснення діяльності на стаціонарному об'єкті торгівлі (ресторанного господарства)

1. Перед початком провадження торговельної діяльності на стаціонарному об'єкті торгівлі (ресторанного господарства) суб'єкт господарювання подає (надсилає рекомендованим листом) в орган місцевого самоврядування, районну у містах Києві та Севастополі державну адміністрацію (далі - уповноважений орган) за місцем знаходження стаціонарного об'єкта торгівлі (ресторанного господарства) повідомлення про здійснення своєї діяльності на стаціонарному об'єкті торгівлі (ресторанного господарства).

За запитом відповідного місцевого органу виконавчої влади орган місцевого самоврядування зобов'язаний надати відомості про стаціонарні об'єкти торгівлі (ресторанного господарства), які знаходяться на відповідній території.

2. У разі зміни відомостей, що вказані в повідомленні про здійснення діяльності на стаціонарному об'єкті торгівлі (ресторанного господарства), а також у разі припинення діяльності на стаціонарному об'єкті торгівлі (ресторанного господарства) суб'єктом господарювання або його ліквідації, до уповноваженого органу подається (надсилається) повідомлення із зазначенням таких змін.

Повідомлення про зміни відомостей подаються (надсилаються) у десятиденний строк з дати настання таких змін.

3. Форма і порядок подачі повідомлення про здійснення діяльності на стаціонарному об'єкті торгівлі (ресторанного господарства), форма змін у повідомлення про здійснення діяльності на стаціонарному об'єкті торгівлі (ресторанного господарства) і порядок їх подачі затверджуються спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері внутрішньої торгівлі.

4. Відповідальність за достовірність вказаних у повідомленні відомостей несе суб'єкт господарювання, який подав повідомлення.

Стаття 13. Вимоги до організації діяльності на нестаціонарних об'єктах торгівлі (відкритих літніх майданчиках)

1. Діяльність на нестаціонарних об'єктах торгівлі (відкритих літніх майданчиках) може бути

організована суб'єктами господарювання, зареєстрованими у встановленому законодавством порядку, визначеними відповідно до статті 14 цього Закону, в місцях, передбачених схемою розміщення об'єктів торгівлі (ресторанного господарства) (далі - схема), за винятком випадків, зазначених у пункті 5 цієї статті.

2. Схема та зміни до неї затверджується виконавчим органом місцевого самоврядування, районними державними адміністраціями у містах Києві та Севастополі з урахуванням нормативів забезпеченості населення торговельною площею та норм забезпечення населення соціально значущими товарами.

Схема підлягає узгодженню з органами, уповноваженими на здійснення контролю за забезпеченням пожежної безпеки, благоустрою, органами контролю і нагляду у сфері забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя населення, органами державного контролю у сфері охорони довкілля.

Схема повинна містити:

- 1) адреси (місця розташування) і розміри площі кожного місця розміщення об'єкта торгівлі (ресторанного господарства);
- 2) загальну кількість місць розміщення об'єктів торгівлі (ресторанного господарства);
- 3) спеціалізацію торговельної та виробничо-торгівельної діяльності для кожного місця розміщення об'єкта торгівлі (ресторанного господарства);
- 4) термін, на який допускається розміщення нестационарного об'єкта торгівлі (відкритого літнього майданчика).

При визначенні адрес (місць розташування) нестационарних об'єктів торгівлі (відкритих літніх майданчиків) на схемі може бути передбачена можливість їх підключення до інженерних мереж.

3. Схема, а також зміни до неї підлягають попередньому обговоренню та погодженню з об'єднаннями та громадськими організаціями підприємців сфери торгівлі та публікації в порядку, встановленому для офіційної публікації нормативно-правових актів органів місцевого самоврядування, іншої офіційної інформації, а також на офіційному сайті в мережі Інтернет.

4. Нестационарні об'єкти торгівлі (відкриті літні майданчики), на розміщення яких на відповідній території до набрання чинності цим Законом видано дозвіл місцевого органу самоврядування, укладено договір оренди земельної ділянки чи договір сервітуту, повинні бути включені до схеми.

5. Організація діяльності нестационарних об'єктів торгівлі (відкритих літніх майданчиків) в межах стаціонарного об'єкта торгівлі (ресторанного господарства) або іншої будівлі або споруди, а також нестационарних об'єктів торгівлі, розміщених на земельних ділянках, що є приватною власністю, здійснюється в порядку, встановленому статтею 12 цього Закону.

Стаття 14. Порядок організації та визначення юридичних осіб і фізичних осіб - підприємців щодо організації діяльності на нестационарних об'єктах торгівлі (відкритих літніх майданчиках)

1. Визначення суб'єктів господарювання для організації діяльності на нестационарних об'єктах торгівлі (відкритих літніх майданчиках) здійснюється шляхом проведення відкритого аукціону (далі - аукціон), предметом якого є укладення договору оренди земельної ділянки для розміщення нестационарного об'єкта торгівлі (відкритого літнього майданчика) на строк не менше п'яти років.

Аукціон проводиться лише серед суб'єктів малого підприємництва, віднесених до таких відповідно до законодавства України у сфері регулювання розвитку малого і середнього підприємництва.

2. Для організації та проведення аукціонів орган місцевого самоврядування у місячний строк після затвердження схеми утворює комісію (організатор аукціону) до складу якої включається по три представники від органу місцевого самоврядування, місцевого органу виконавчої влади та громадських організацій підприємців сфери торгівлі. Ротація членів комісії має відбуватися кожні три роки.

3. Переможцем аукціону визнається особа, що запропонувала найбільш високу ціну за укладення договору оренди земельної ділянки для розміщення нестационарного об'єкта торгівлі (відкритого літнього майданчика).

4. Інформація про час та місце проведення аукціону, дані про місця для розміщення нестационарних об'єктів торгівлі (відкритих літніх майданчиків), які виставляються на аукціон, публікується організатором аукціону не пізніше тридцяти днів до дати проведення аукціону в періодичних друкарських виданнях і розміщується (за наявності) на офіційному сайті органу місцевого самоврядування.

5. Учасниками аукціону вноситься гарантійний внесок у розмірі двадцяти відсотків від початкової ціни за укладення договору оренди земельної ділянки для розміщення нестационарного об'єкта торгівлі (відкритого літнього майданчика).

6. Аукціон щодо укладення договору оренди земельної ділянки для розміщення нестационарного об'єкта торгівлі (відкритого літнього майданчика) визнається таким, що не відбувся, у разі, якщо:

- 1) в торгах брали участь менше двох учасників;
- 2) якщо після триразового оголошення початкової ціни предмета торгів жоден з учасників не заявив про свій намір придбати предмет торгів за початковою ціною.

7. Інформація про результати аукціону публікується організатором аукціону протягом трьох днів з дня підписання протоколу про результати аукціону в періодичних друкарських виданнях, в яких повідомлялось про проведення аукціону, і розміщується (за наявності) на офіційному сайті органу місцевого самоврядування.

8. За підсумками аукціону переможець торгів, орган місцевого самоврядування не пізніше дня, наступного за днем проведення аукціону, підписують договір оренди земельної ділянки для розміщення нестационарного об'єкта торгівлі (відкритого літнього майданчика), умови якого, порядок укладання, зміни і припинення встановлюються відповідно до статті 15 цього Закону.

9. Порядок організації та проведення аукціону, визначення переможця торгів встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 15. Умови договору оренди земельної ділянки для розміщення нестационарного об'єкта торгівлі (відкритого літнього майданчика), порядок його укладання, зміни і припинення

1. Договір оренди земельної ділянки для розміщення нестационарного об'єкта торгівлі (відкритого літнього майданчика) повинен відповідати умовам, вказаним у сповіщенні про проведення аукціону.

2. Умовами договору оренди земельної ділянки для розміщення нестационарного об'єкта торгівлі (відкритого літнього майданчика) є:

1) підстави укладення договору;
2) найменування органу місцевого самоврядування, що прийняв рішення про проведення аукціону і реквізити такого рішення;
3) ціна аукціону, яку запропонував переможець аукціону для укладення договору оренди земельної ділянки для розміщення нестационарного об'єкта торгівлі (відкритого літнього майданчика), а також порядок і терміни її внесення;

4) тип нестационарного об'єкта торгівлі (відкритого літнього майданчика), адреса (місце розташування) і розмір площі місця розміщення нестационарного об'єкта торгівлі (відкритого літнього майданчика), спеціалізація торговельної (виробничо-торговельної) діяльності;

5) строк договору;

6) відповідальність сторін.

Примірна форма договору оренди земельної ділянки для розміщення нестационарного об'єкта торгівлі (відкритого літнього майданчика) затверджується спеціальним уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань внутрішньої торгівлі.

3. Зміна умов договору оренди земельної ділянки для розміщення нестационарного об'єкта торгівлі (відкритого літнього майданчика) в частині його спеціалізації, а також передача або переуступлення прав третім особам за таким договором не допускається.

Суб'єкт господарювання, з яким було укладено договір оренди земельної ділянки для розміщення нестационарного об'єкта торгівлі (відкритого літнього майданчика), після закінчення строку дії договору має першочергове право на укладення нового договору без проведення аукціону.

4. Організатор аукціону готує договір оренди земельної ділянки для розміщення нестационарного об'єкта торгівлі (відкритого літнього майданчика), призначає час і місце його підписання відповідно до вимог, встановлених порядком організації та проведення аукціону, визначення переможця торгів.

5. Договір оренди земельної ділянки для розміщення нестационарного об'єкта торгівлі (відкритого літнього майданчика) та документ про підтвердження оплати ціни аукціону, яку запропонував переможець аукціону для укладення договору оренди земельної ділянки для розміщення нестационарного об'єкта торгівлі (відкритого літнього майданчика), є підтвердженням правомірності здійснення суб'єктом господарювання торговельної (виробничо-торговельної) діяльності у встановленому місці.

6. Договір оренди земельної ділянки для розміщення нестационарного об'єкта торгівлі (відкритого літнього майданчика) може бути розірваний у випадках:

1) припинення здійснення торговельної (виробничо-торговельної) діяльності суб'єктом господарювання за його ініціативою;

2) ліквідації юридичної особи, що є суб'єктом господарювання, відповідно до вимог законодавства;

3) припинення діяльності фізичної особи - підприємця;

4) за рішенням суду.

7. Проведення суб'єктом господарювання торговельної (виробничо-торговельної) діяльності на нестационарному об'єкті торгівлі (відкритому літньому майданчику) без договору оренди земельної ділянки для розміщення нестационарного об'єкта торгівлі (відкритого літнього майданчика) тягне за собою відповідальність відповідно до цього закону.

Стаття 16. Особливості організації та провадження торговельної діяльності на ринках

1. Ринок розміщується відповідно до затвердженого генерального плану населеного пункту.

Генеральним планом населеного пункту повинні передбачатися місця розташування ринків, їх кількість і типи з урахуванням потреб населення у ринках різних типів.

2. Адміністрація ринка зобов'язана повідомляти відомості про здійснення діяльності ринка як об'єкта торгівлі в порядку, встановленому статтею 12 цього Закону|

3. Для провадження торговельної діяльності на ринку адміністрація ринку повинна розробити та затвердити у відповідному органі місцевого самоврядування план території ринку, вимоги до якого затверджуються Кабінетом Міністрів України.

4. Адміністрація ринку повинна надавати торговельні місця на ринку для здійснення торговельної

діяльності безпосередньо товаровиробниками (суб'єктами господарювання, фізичними особами).

Кількість таких торговельних місць на ринку встановлюється органами місцевого самоврядування, але не менше ніж двадцять п'ять відсотків загальної кількості торговельних місць на ринку.

5. При користуванні суб'єктом господарювання торговельним місцем на ринку строком понад тридцять календарних днів адміністрація ринку повинна укласти з таким суб'єктом господарювання письмовий договір оренди строком не менше ніж на п'ять років. Строк оренди торговельного місця на ринку може бути зменшено за ініціативи орендаря.

Істотними умовами договору оренди торговельних місць на ринку повинні бути:

- 1) реквізити сторін;
- 2) строк, на який надається в оренду торговельне місце на ринку, та мета його використання;
- 3) розмір плати за оренду торговельного місця на ринку;
- 4) перелік послуг, які надаються адміністрацією ринку для здійснення торговельної діяльності та їх ціна;

5) перелік найманих працівників суб'єкта господарювання, який здійснює торговельну діяльність на ринку, і відомості про них та правові підстави їх залучення до продажу товарів (надання послуг) на ринку.

Адміністрації ринку відповідно до антимонопольного законодавства забороняється створювати дискримінаційні умови при розподілі торговельних місць на ринку.

Типовий договір оренди торговельного місця на ринку затверджується Кабінетом Міністрів України.

6. Орендар торговельного місця на ринку має право укласти договір суборенди у разі коли він за власні кошти вніс з дозволу орендодавця зміни до об'єкта оренди (додатково обладнав торговельне місце на ринку, здійснив його реконструкцію, технічне переоснащення та інші поліпшення).

Договір суборенди укладається в письмовій формі, копія якого надається орендарем адміністрації ринку.

7. У разі припинення або розірвання договору оренди (суборенди) торговельного місця на ринку, здійснені орендарем за рахунок власних коштів поліпшення об'єкта оренди, які можна відокремити від об'єкта оренди не завдаючи йому шкоди, є власністю орендаря, а невідокремлювані поліпшення - власністю орендодавця. Питання компенсації орендодавцем підвищення вартості об'єкта оренди в результаті зазначених невідокремлюваних поліпшень вирішується відповідно до умов договору.

8. Забороняється нав'язувати суб'єктам господарювання та фізичним особам, які реалізують товари на ринку платні послуги або примушувати їх придбавати такі послуги у інших суб'єктів господарювання.

Перелік платних послуг, які надаються на ринку, та тарифи на них погоджуються відповідним органом місцевого самоврядування.

Кабінет Міністрів України може приймати рішення про обмеження розміру плати за послуги, що надаються на ринках та нормативу рентабельності за надання в оренду (суборенду) торговельного місця на ринку.

9. Адміністрація ринку зобов'язана забезпечити дотримання вимог санітарних норм і правил, електро-, пожежобезпечності, екологічної безпеки, охорони навколишнього середовища, положень державних стандартів системи безпеки праці, а також створити умови для здійснення постійного контролю за безпекою і якістю товарів, які реалізуються на ринку, дотримання вимог законодавства та інших нормативно-правових актів, які регулюють торговельну діяльність.

10. За рік до закриття ринку орган місцевого самоврядування, який прийняв таке рішення, повідомляє про це адміністрацію ринку, публікує інформацію про закриття ринку в періодичних друкарських виданнях і розміщує (за наявності) на офіційному сайті органу місцевого самоврядування та вживає заходів до забезпечення орендарів торговельних місць на ринку торговельними місцями на інших ринках.

Здійсненні орендарем торговельного місця на ринку за рік до закриття ринку за рахунок власних коштів поліпшення об'єкта оренди, які не можна відокремити не завдаючи йому шкоди, компенсуються за рахунок органу місцевого самоврядування, який прийняв рішення про закриття ринку.

11. Реконструкція (переобладнання, модернізація) чи закриття ринку здійснюються власником ринку за умови забезпечення орендарів торговельних місць на ринку іншими торговельними місцями на ринку з урахуванням рекомендацій громадських організацій, що представляють інтереси орендарів торговельних місць на ринку.

Власник ринку за рік до початку проведення робіт з реконструкції (переобладнання, модернізації) чи закриття ринку письмово повідомляє про це орендарів торговельних місць на ринку та відповідний орган місцевого самоврядування.

Здійсненні орендарем торговельного місця на ринку за рік до реконструкції (переобладнання, модернізації) та закриття ринку за рахунок власних коштів поліпшення об'єкта оренди, які не можна відокремити не завдаючи йому шкоди, компенсуються за рахунок власника ринку.

12. Основні вимоги до організації діяльності ринків з продажу товарів, а також права й обов'язки осіб, що здійснюють таку діяльність, встановлюються Кабінетом Міністрів України.

13. Правила торгівлі на ринках встановлюються спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері внутрішньої торгівлі і мають рекомендаційний характер для затвердження

органами місцевого самоврядування відповідно до законодавства.

Правила торгівлі на ринках визначають специфіку роботи ринків, особливості продажу продовольчих і непродовольчих товарів.

14. Порушення вимог цієї статті тягне за собою відповідальність відповідно до цього закону.

Стаття 17. Організація і здійснення торговельної діяльності на ярмарках

1. Ярмарки за статусом поділяються на всесвітні, міжнародні, національні, галузеві та місцеві.

2. Статус міжнародних, національних та галузевих ярмарків, порядок їх організації та проведення визначається відповідно до законодавства.

3. Місцевими є ярмарки, які організуються місцевими органами виконавчої влади або органами місцевого самоврядування для сприяння; населенню в придбанні товарів безпосередньо у їх виробників.

Місцеві ярмарки в залежності від часу і режиму роботи можуть бути сезонними, святковими, «вихідного дня».

Місцевий ярмарок проводиться відповідно до затвердженого рішенням органу місцевого самоврядування плану проведення ярмаркових заходів.

План проведення ярмаркових заходів повинен передбачати місце та строки проведення кожного ярмарку.

4. Торгові місця на ярмарках надаються суб'єктам господарювання, а також фізичним особам.

Плата за необладнані торговельні місця на місцевих ярмарках, для розміщення продавцями власного торговельного устаткування, спеціалізованих автотранспортних засобів не стягується.

Розмір плати за надання послуг, пов'язаних із забезпеченням торговельного процесу визначається організатором ярмарку з урахуванням необхідності компенсації матеріальних витрат, понесених на організацію і забезпечення діяльності ярмарку.

5. Координація ярмаркової діяльності здійснюється відповідними органами влади у залежності від статусу та місця проведення заходу.

6. Інформація про місце та час проведення ярмарку доводиться організаторами ярмарку до населення через засоби масової інформації.

РОЗДІЛ IV

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття 18. Мета державного регулювання торговельної діяльності

1. Метою державного регулювання торговельної діяльності є:

розвиток торговельної діяльності в Україні, у тому числі шляхом державної підтримки національного товаровиробника та розвитку конкуренції;

впровадження єдиного порядку організації та здійснення торговельної діяльності на всій території України;

створення умов для найбільш повного задоволення потреб споживачів у товарах (роботах, послугах) належної якості та за прийнятними цінами;

забезпечення доступності до товарів першої необхідності у місцях проживання громадян;

забезпечення сталого насичення торговельної мережі соціально значущими товарами;

забезпечення цінової стабільності на ринках споживчих соціально-значущих товарів шляхом здійснення товарних інтервенцій;

підтримка соціально незахищених громадян шляхом створення соціальних об'єктів торгівлі та ресторанного господарства.

Стаття 19. Методи державного регулювання торговельної діяльності

1. Методами державного регулювання торговельної діяльності є: встановлення вимог до організації та здійснення торговельної діяльності; антимонопольно-конкурентне регулювання у галузі торгівлі;

державне регулювання цін і націнок на окремі види соціально значущих товарів;

державна підтримка торгівлі соціально значущими товарами;

патентування торговельної діяльності;

ліцензування торгівлі окремими видами товарів;

підтвердження відповідності продукції, що реалізується на внутрішньому ринку;

здійснення товарних інтервенцій;

державний контроль і нагляд у сфері торгівлі.

Стаття 20. Державна підтримка та регулювання торгівлі соціально значущими товарами

1. Торгівля соціально значущими товарами спрямована на задоволення потреб у товарах та торговельних послугах соціально незахищених громадян.

2. Державна підтримка торгівлі соціально значущими товарами передбачає:

формування державних та регіональних товарних ресурсів для здійснення товарних інтервенцій;

створення мережі магазинів з торгівлі соціально значущими товарами, у тому числі магазинів для соціально незахищених громадян;

організацію безоплатного та пільгового харчування певних категорій громадян відповідно до закону.

3. Обслуговування окремих категорій громадян, яким згідно з вимогами законодавства надаються відповідні пільги, здійснюється у спеціалізованих торговельних об'єктах (соціальних магазинах, соціальних об'єктах торгівлі ресторанного господарства) або в спеціально відведених торговельних приміщеннях (відділах, секціях).

4. Державне регулювання цін на окремі види соціально значущих товарів здійснюється відповідно до законодавства.

5. Товарні інтервенції на ринку соціально значущих товарів здійснюються у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

6. Кабінет Міністрів України може:

вводити обмеження щодо кількості посередників, які здійснюють оптову торгівлю соціально значущими товарами, та розміру оптової надбавки при здійсненні оптових операцій з соціально значущими товарами.

встановлювати обмеження щодо строків розрахунків суб'єктів господарювання сфери торгівлі з постачальниками соціально значущих товарів та забороняти суб'єктам господарювання сфери торгівлі стягувати додаткові платежі за право реалізації цих товарів.

Стаття 21. Обмеження у сфері торговельної діяльності

1. З метою захисту прав та законних інтересів покупців, захисту моралі та здоров'я громадян законами встановлюється заборона або обмеження на продаж окремих видів товарів.

2. Залежно від видів, форм торгівлі і спеціалізації об'єктів торгівлі Кабінет Міністрів України має право визначати місця, де здійснення торговельної та виробничо-торговельної діяльності обмежується або забороняється.

Стаття 22. Відповідальність суб'єктів господарювання сфери торгівлі та ресторанного господарства

1. Суб'єкти господарювання несуть відповідальність за невиконання або неналежне виконання зобов'язань чи порушення правил, норм та вимог щодо здійснення торговельної діяльності на підставі і в порядку, визначеному законами України.

2. У разі порушення вимог цього Закону суб'єкти господарювання несуть відповідальність за:

1) провадження торговельної (виробничо-торговельної) діяльності в нестационарних об'єктах торгівлі (на відкритих літніх майданчиках), які не включені до схеми розміщення об'єктів торгівлі (ресторанного господарства) - у вигляді конфіскації майна такого об'єкта торгівлі (відкритого літнього майданчика), яке використовується для провадження діяльності.

Конфіскація майна об'єкта торгівлі (відкритого літнього майданчика) здійснюється виключно за рішенням суду та в порядку, встановленому законом;

2) провадження торговельної (виробничо-торговельної) діяльності шляхом створення стаціонарних об'єктів торгівлі (ресторанного господарства) та нестационарних об'єктів торгівлі (ресторанного господарства) в межах стаціонарного об'єкта торгівлі (ресторанного господарства) або іншої будівлі або споруди, а також нестационарних об'єктів торгівлі (ресторанного господарства), розміщених на земельних ділянках, що є приватною власністю без повідомлення відомостей про здійснення діяльності стаціонарного або нестационарного об'єкта торгівлі (ресторанного господарства), - у розмірі двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

3) провадження торговельної (виробничо-торговельної) діяльності з порушенням порядку повідомлення відомостей про здійснення діяльності на стаціонарному або нестационарному об'єкті торгівлі (ресторанного господарства) - у розмірі десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

4) провадження торговельної діяльності у формі мережевої або дистанційної торгівлі без створення стаціонарного об'єкта торгівлі - у розмірі ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

5) порушення вимог статті 16 цього Закону - у розмірі ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

6) невиконання або несвоєчасне виконання припису посадових осіб місцевих органів виконавчої влади або виконавчих органів місцевого самоврядування міст обласного значення про усунення порушень вимог цього Закону - у розмірі двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

7) створення перешкод службовим особам місцевих органів виконавчої влади або виконавчих органів місцевого самоврядування міст обласного значення у проведенні перевірки дотримання вимог цього Закону, а також недопущення їх до перевірки з порушенням вимог законодавства - у розмірі двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

8) порушення постачальниками строків та/або узгоджених обсягів постачання товарів, а також строків розрахунків за поставлені товари суб'єктами господарювання сфери торгівлі - у розмірі подвійної облікової ставки НБУ від суми (вартості) партії товару за кожний день порушення виконання зобов'язань.

3. Штрафи, передбачені частиною другою цієї статті, стягуються з суб'єктів господарювання за рішенням суду.

Стаття 23. Порядок накладення та стягнення штрафів за порушення цього Закону

З метою стягнення штрафів за порушення цього Закону місцеві органи виконавчої влади або виконавчі органи місцевого самоврядування міст обласного значення звертаються до суду з позовами про накладення штрафів.

1. Рішення про звернення до суду з позовом про накладення штрафів приймається на підставі відповідних актів перевірки суб'єкта господарювання та інших матеріалів, пов'язаних з цією перевіркою, за наявності порушень, зазначених у частині другій статті 22 цього Закону, і оформляється постановою за формою, що встановлюється спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері внутрішньої торгівлі.

2. Постанова про звернення до суду з позовом щодо накладення штрафів складається у трьох примірниках. Перший примірник у 3-денний строк після її прийняття надсилається до суду за місцем знаходження місцевого органу виконавчої влади або виконавчого органу місцевого самоврядування міста обласного значення, який прийняв постанову, другий примірник залишається у цьому органі, третій примірник у 3-денний строк після її прийняття надсилається суб'єкту господарювання або видається його представнику під розпис.

4. Суб'єкт господарювання перераховує суму штрафу до місцевого бюджету у 15-денний строк після набрання чинності рішення суду про стягнення штрафу, про що протягом трьох днів письмово повідомляє місцевий орган виконавчої влади або виконавчий орган місцевого самоврядування міста обласного значення, який прийняв постанову про звернення до суду, із зазначенням номера і дати платіжного доручення.

РОЗДІЛ V

ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ, ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТОДАВЦІВ ТА ОБ'ЄДНАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ СФЕРИ ТОРГІВЛІ ТА РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

Стаття 24. Громадські організації, організації роботодавців та об'єднання суб'єктів господарювання сфери торгівлі та ресторанного господарства та їх участь у формуванні та реалізації державної політики у сфері внутрішньої торгівлі

1. З метою захисту своїх законних прав та інтересів громадяни та суб'єкти господарювання, які здійснюють торговельну діяльність, мають право об'єднуватись у громадські організації, організації роботодавців та об'єднання суб'єктів господарювання сфери торгівлі та ресторанного господарства.

2. Громадські організації, організації роботодавців та об'єднання суб'єктів господарювання сфери торгівлі та ресторанного господарства з метою представництва і захисту прав і загальних економічних інтересів, координації підприємницької діяльності і формування сприятливого підприємницького середовища можуть створювати об'єднання на добровільній основі у формі асоціацій і союзів.

3. Не допускається використання громадських організацій, організацій роботодавців та об'єднань суб'єктів господарювання сфери торгівлі та ресторанного господарства для монополізації і розділу товарних ринків, дискримінації і обмеження умов конкуренції для суб'єктів господарювання.

4. Правовий статус громадських організацій, організацій роботодавців та об'єднань суб'єктів господарювання сфери торгівлі та ресторанного господарства визначається відповідно до законодавства.

5. Участь громадських організацій, організацій роботодавців та об'єднань суб'єктів господарювання сфери торгівлі та ресторанного господарства у формуванні та реалізації державної політики в сфері внутрішньої торгівлі може здійснюватися в таких формах:

участь у розробленні законопроектів та нормативно-правових актів, цільових програм;

погодження законопроектів та проектів нормативно-правових актів;

узагальнення та розповсюдження національного та іноземного досвіду у сфері розвитку внутрішньої торгівлі;

надання необхідної інформації спеціально уповноваженому, центральному органу виконавчої влади у сфері внутрішньої торгівлі для формування та реалізації державної політики у сфері внутрішньої торгівлі;

участь у формуванні та реалізації державної політики у сфері внутрішньої торгівлі.

6. Громадські організації, організації роботодавців та об'єднання суб'єктів господарювання сфери торгівлі та ресторанного господарства можуть брати участь у розробленні та реалізації державної політики в галузі професійної освіти, у формуванні кваліфікаційних вимог до випускників навчальних закладів, фінансуванні створення та утримання недержавних професійно-технічних навчальних закладів.

7. Громадські організації, організації роботодавців та об'єднання суб'єктів господарювання сфери торгівлі та ресторанного господарства мають право представляти та захищати законні права та інтереси суб'єктів господарювання сфери торгівлі та ресторанного господарства в органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування згідно із законодавством.

8. Держава підтримує діяльність громадських організацій, організацій роботодавців та об'єднань суб'єктів господарювання сфери торгівлі та ресторанного господарства шляхом створення умов для їх ефективної участі у формуванні та реалізації державної політики у сфері внутрішньої торгівлі.

РОЗДІЛ VI

ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ВЛАДИ У СФЕРІ ВНУТРІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ

Стаття 25. Повноваження спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у сфері внутрішньої торгівлі

1. Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері внутрішньої торгівлі:

бере участь у формуванні та реалізації державної політики щодо розвитку внутрішньої торгівлі, розробляє механізм її реалізації та державного регулювання, а також координацію діяльності в цій сфері інших органів виконавчої влади;

координує роботу державного продовольчого резерву щодо здійснення товарних інтервенцій на ринку соціально значущих товарів з метою зниження цін;

здійснює інформаційно-методологічне забезпечення відповідних підрозділів місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у сфері торгівлі;

здійснює координацію роботи відповідних підрозділів місцевих органів виконавчої влади у сфері торгівлі;

здійснює моніторинг стану споживчого ринку товарів (робіт, послуг);

сприяє формуванню та товарному насиченню споживчого ринку, розширенню асортименту товарів та поліпшенню їх якості з урахуванням¹ попиту населення;

розробляє та затверджує правила торгівлі окремими групами товарів, провадження окремих видів торговельної діяльності, торговельного обслуговування населення, роботи підприємств ресторанного господарства, нормативи діяльності підприємств сфери торгівлі та ресторанного господарства, державні соціальні нормативи у сфері внутрішньої торгівлі та ресторанного господарства, класифікатор видів та типів об'єктів торгівлі;

забезпечує реалізацію державних програм розвитку внутрішньої торгівлі та інші заходи щодо стимулювання розвитку торгівлі;

здійснює співробітництво з громадськими організаціями та об'єднаннями суб'єктів господарювання сфери торгівлі та ресторанного господарства та залучає їх до участі у формуванні та реалізації державної політики у сфері внутрішньої торгівлі;

здійснює співробітництво з міжнародними організаціями та відповідними органами іноземних держав;

здійснює інші повноваження відповідно до законодавства.

2. Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері внутрішньої торгівлі залучає на добровільній основі громадські організації, організації роботодавців та об'єднання суб'єктів господарювання до формування та реалізації державної політики у сфері внутрішньої торгівлі шляхом розроблення законодавчих та нормативно-правових актів з питань внутрішньої торгівлі з метою погодження громадських інтересів усіх суб'єктів господарювання.

Стаття 26. Повноваження у сфері внутрішньої торгівлі місцевих органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування

1. До повноважень місцевих органів виконавчої влади у сфері торгівлі належать:

участь у реалізації державної політики щодо розвитку внутрішньої торгівлі;

здійснення контролю за виконанням вимог цього Закону, інших нормативно-правових актів у сфері торгівлі;

нагляд за конституційністю та законністю актів органів місцевого самоврядування громад та районів які регулюють відносини у сфері торгівлі на відповідній території;

розроблення пропозицій щодо необхідності виробництва і реалізації продукції для місцевих потреб;

розроблення і реалізація регіональних програм розвитку торгівлі в межах відповідної території.

2. Місцеві органи виконавчої влади, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення з метою здійснення контролю в межах відповідної території за виконанням вимог цього Закону, інших нормативно-правових актів у сфері торгівлі мають право:

1) давати суб'єктам господарювання сфери торгівлі та ресторанного господарства обов'язкові для виконання приписи про припинення порушень вимог цього Закону, інших нормативно-правових актів у сфері торгівлі;

2) перевіряти за зверненнями фізичних та юридичних осіб у суб'єктів господарювання сфери торгівлі та ресторанного господарства дотримання вимог цього Закону, інших нормативно-правових актів у сфері торгівлі;

безперешкодно відвідувати та обстежувати відповідно до закону будь-які виробничі, складські, торговельні та інші приміщення цих суб'єктів.

Проведення таких перевірок здійснюється відповідно до вимог Закону України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності";

3) одержувати безоплатно від суб'єктів господарювання, що перевіряються, копії необхідних документів, які засвідчують право на здійснення торговельної (виробничо-торговельної) діяльності об'єкта торгівлі (ресторанного господарства);

4) забороняти суб'єктам господарювання сфери торгівлі та ресторанного господарства провадити торговельну (виробничо-торговельну) діяльність на об'єкті торгівлі (ресторанного господарства) у разі

відсутності документів, які засвідчують право на здійснення торговельної (виробничо-торговельної) діяльності такого об'єкта торгівлі (ресторанного господарства);

5) приймати рішення про:

а) припинення суб'єктами господарювання реалізації товарів та виробництва продукції на об'єкті торгівлі (ресторанного господарства) у разі, якщо товари або продукція, що реалізуються, не відповідають задекларованій у повідомленні спеціалізації такого об'єкта торгівлі (ресторанного господарства) або умовам договору оренди земельної ділянки для розміщення нестационарного об'єкта торгівлі (ресторанного господарства), - до внесення відповідних змін у повідомлення про здійснення торговельної (виробничо-торговельної) діяльності такого об'єкта торгівлі (ресторанного господарства) або усунення порушення;

б) тимчасове припинення діяльності суб'єктами господарювання на об'єкті торгівлі (ресторанного господарства) у разі, якщо характеристики такого об'єкта торгівлі (ресторанного господарства) (вид, тип, формат),

місцезнаходження, розмір торговельної площі, режим роботи, не відповідають задекларованим у повідомленні або умовам договору на право розміщення нестационарного об'єкта торгівлі (ресторанного господарства), - до внесення відповідних змін у повідомлення про здійснення торговельної (виробничо-торговельної) діяльності такого об'єкта торгівлі (ресторанного господарства) або усунення порушень;!)

б) опломбувати виробничі, складські, торговельні та інші приміщення нестационарних об'єктів торгівлі (ресторанного господарства), які провадять торговельну (виробничо-торговельної) діяльність без договору на право розміщення нестационарного об'єкта торгівлі (ресторанного господарства).

Порядок опломбування визначається спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері внутрішньої торгівлі;

7) подавати до суду позови щодо конфіскації нестационарного об'єкта торгівлі (ресторанного господарства), на якому провадиться торговельна (виробничо-торговельної) діяльність без договору на право розміщення нестационарного об'єкта торгівлі;

8) передавати матеріали перевірок на дії осіб, що містять ознаки злочину, органам дізнання чи досудового слідства;

9) приймати рішення про звернення до суду з позовом щодо накладення штрафів на суб'єктів господарювання сфери торгівлі та ресторанного господарства, передбачені статтею 21 цього Закону, в порядку, встановленому законом.

3. До повноважень органів місцевого самоврядування у сфері торгівлі також належать:

прийняття (в межах їх компетенції) нормативно-правових актів, які регулюють відносини у сфері торгівлі на відповідній території;

здійснення аналізу та розроблення пропозицій щодо регулювання торговельної діяльності на відповідній території;

створення економічних умов для залучення у товарообіг товарів народного споживання місцевих товаровиробників;

реєстрація повідомлень суб'єктів господарювання про здійснення торговельної діяльності на стаціонарних об'єктах торгівлі (ресторанного господарства) та нестационарних об'єктів торгівлі (ресторанного господарства) в межах стаціонарного об'єкта торгівлі (ресторанного господарства) або іншої будівлі або споруди, а також нестационарних об'єктів торгівлі (ресторанного господарства), розміщених на земельних ділянках, що є приватною власністю;

визначення місць для розміщення та затвердження схем розміщення нестационарних об'єктів торгівлі (ресторанного господарства) на відповідній території.

Стаття 27. Кадрове забезпечення сфери внутрішньої торгівлі

1. Працівники торгівлі та ресторанного господарства повинні мати професійну підготовку, що відповідає освітньо-кваліфікаційним вимогам, встановленим для даної професії.

2. Система підготовки кадрів для внутрішньої торгівлі включає: професійне навчання на робочих місцях;

професійно-технічне навчання;

підготовку у вищих закладах освіти;

перепідготовку і підвищення кваліфікації спеціалістів.

3. Методичне та організаційне визначення стандартів якості професійної освіти та їх дотримання, прогнозування потреби в них для внутрішньої торгівлі покладається на центральний орган виконавчої влади з питань освіти та спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері внутрішньої торгівлі з обов'язковим залученням галузевих організацій роботодавців.

4. Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері внутрішньої торгівлі з метою підготовки фахівців торговельної галузі на рівні, який відповідає міжнародним стандартам,

координує організацію

навчання за кордоном за рахунок міждержавного співробітництва, угод між закладами освіти за рахунок громадських фондів, а також підприємницьких структур, які здійснюють торговельну діяльність.

Стаття 28. Захист прав і законних інтересів суб'єктів господарювання сфери торгівлі та ресторанного господарства

і:

1. Держава забезпечує захист прав і законних інтересів суб'єктів господарювання сфери торгівлі та ресторанного господарства відповідно до законодавства.

2. Суб'єкти господарювання сфери торгівлі та ресторанного господарства мають право звертатись до суду за захистом своїх порушених або оспорюваних прав та інтересів, які охороняються законодавством.

3. Посадові особи органів влади, винні в порушенні цього Закону, несуть дисциплінарну, адміністративну, кримінальну та матеріальну відповідальність відповідно до вимог законодавства.

4. Збитки, завдані суб'єкту господарювання сфери торгівлі та ресторанного господарства неправомірними діями або необґрунтованими рішеннями посадових осіб органів влади, підлягають відшкодуванню за рахунок коштів посадових осіб, чії дії визнані судом неправомірними.

РОЗДІЛ VII

ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон, крім статей 11 та 13, частини другої статті 22 та частини другої статті 26, набирає чинності з дня його опублікування.

2. Дія статей 11 та 13, частини другої статті 22 та частини другої статті 26 цього Закону набирає чинності через шість місяців з дня набрання чинності цим Законом.

2. До приведення у відповідність із цим законом інші нормативно-правові акти застосовуються в частині, що не суперечить цьому закону.

3. Кабінету Міністрів України: у шестимісячний строк з дня набрання чинності цим Законом: внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність із цим Законом;

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними та місцевими органами виконавчої влади своїх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

4. Органам місцевого самоврядування: у шестимісячний строк з дня набрання чинності цим Законом: привести свої рішення у відповідність із цим Законом; розробити та затвердити схеми розміщення об'єктів (ресторанного господарства) торгівлі.

Опрацювання законопроекту "Про внутрішню торгівлю"

22 Лютий, 2010 - 08:20 — Секретаріат Ради національних асоціацій товаровиробників при КМУ

З метою доопрацювання законопроекту "Про внутрішню торгівлю" Мінекономіки наказом від 28.01.2010 № 51 було

утворено робочу групу, до складу якої увійшли представники Антимонопольного комітету, Мінфіну, Мін'юсту,

Мінагрополітики, Держкомпідприємництва, Ради підприємців при Кабінеті Міністрів України, Федерації профспілок України,

Укоопспілки, Української торговельної асоціації, Всеукраїнської асоціації "Укрринок". З метою подальшого доопрацювання

проекту Закону України "Про внутрішню торгівлю" Мінекономіки звертається з проханням продовжити строк його подання

на розгляд Кабінету Міністрів України до 1 квітня 2010 року.

На жаль, позиція асоціацій національних товаровиробників не врахована.

Просимо опрацювати проект зазначеного закону та надати свої пропозиції до Ради з метою включення їх при розгляді на

засіданні робочої групи.